

SZIBÉRIAI NŐSZIROM

A Dráva a tiroli Alpokban ered, hosszú útja során 5 országon keresztül haladva érinti Magyarországot is, miközben vizét végül a Dunába szállítja. Érintetlenségének megőrzésében nagy szerepe volt a területi elzártságnak és a határfolyóként való nehéz megközelíthetőségnek. 1996 óta a Duna-Dráva Nemzeti Park részeként a teljes magyarországi szakasza védett.

A folyó

A Dráva hazánkat Őrtilos község határában éri el, és egyben itt van legnagyobb mellékfolyójának, a Murának a torkolata is. A Dráva az utolsó olyan természetszerű vízfolyásunk, ahol még érvényesülni tudnak az áradásokat követő partszakadások, zátonyokat, szigeteket is érintő építő-romboló erők. A magaspartok hol közelebb, hol távolabb kísérik a tiszta vízű folyómedret, amiben veszélyeztetett fajok sora találja meg páratlan élőhelyét, mint például a botos kölönte, magyar és német bucó, dunai ingola, felpillantó küllő vagy a csak itt előforduló drávai tegzes, ezzel is bizonyítva a Dráva jelentőségét.

Alacsony vízjárás esetén a mederből előbukkanó kavicszátonyok és -szigetek olyan háborítatlan területek, ahol szívesen telepedik meg folyóvizeink ritka vendége, a kis csér. Gyakrabban figyelhetjük meg más vízimadarakkal együtt a küszvágó csért és a kis lilét, mely már egy szabványi méretű zátonyon is költget.

A bokorfüzesekkel tarkított zátonyokhoz ritka növényfajok is köthetők, itt találkozhatunk a védett parti fűz, a hegyi csipkeharaszt vagy a hazánkban másutt nem előforduló csermelyciprus egyedeivel is.

A DRÁVA SZENTBORBÁSÁNÁL

A Drávát kísérő magaspartok jellemzően a középszakasz jellegű, oldalazó eróziót folytató folyó kanyarulatainak külső, pusztuló oldala. Magasságuk 2–25 méter között változik, elsősorban folyami homokból, kisebb részben löszből épülnek fel. Számos helyen a folyó eltávolodott a magaspartjától, ezek elnövényesednek, beerdősülnek. Ahol a Dráva napjainkban is a magaspart alját mossa, folyamatos a partfal szakadása, pusztulása. A partfalak rendkívül fontos élőhelyek a telepesen fészkelő gyurgyalag és a parti fecske számára. Ez utóbbiból akár több ezer pár is fészkelhet ezekben a partfalakban. A színpompás gyurgyalag és a jégmadár az akár 1 méter hosszúságú „alagút” végén kialakított költőüregben neveli fiókáit.

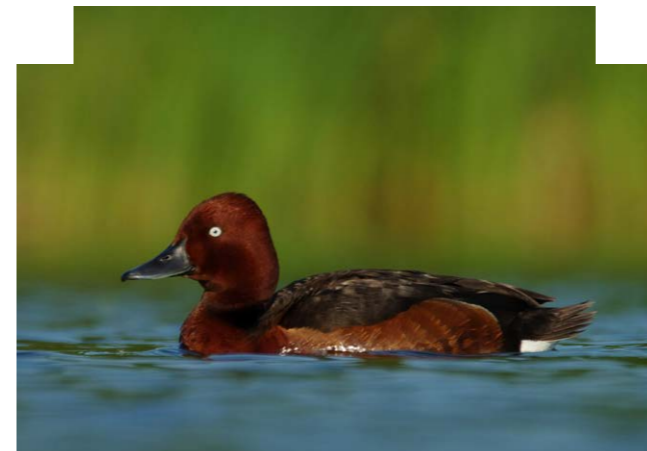
ÖREG RÉTISAS

Ligeterdők, holtágak

A Dráva mentén, a folyó alacsonyabban fekvő árterületén találjuk az úgynevezett puhafás ligeterdőket. Fő fafajuk a fehér fűz, mely akár 30 méter magasra is megnő az elöntések nyomán kialakult laza, iszapos homoktalajon. Ott, ahol törzse állandóan vízben áll, sok-sok légyögyökeret növeszt. Minden évben előfordul, hogy a folyó áradásakor kilép medréből, s elönti ezeket az erdőket. A dús aljnövényzetű erdők védett lágyszárúja a kigyónyelv,

a magasszárú kocsord és a tömegesen előforduló téli zsurló. Az idősebb, háborítatlan fűz-nyár ligeterdőkben jelentős a nagylepkéink előfordulása. Gyönyörű, lilásibolya színekben pompázik például a ritka és védett magyar színjátszó lepke, amelynek példányait akár az ártéren vezető ösvények, utak talaján is láthatjuk napozni. A madárvilágból meg kell említenünk két, országos szinten is kiemelkedő természeti értéket képviselő madárfajt: a fekete gólyát és a rétisast. E két, fokozottan védett fajnak ideális fészkelési és táplálkozási területei ezek a ligeterdők.

A holtágak gazdag hínárnövényzetéből tündérfátyollal, sulyommal és védett vízilófarokkal találkozhatunk, amik jól megférnek a vízitöklökkel és a fehér tündérrózsával. A partról kidőlt olyan fák, amelyeknek egy része a víz felszíne fölé emelkedik, háborítatlan menedékei a mocsári teknősnek, ami Magyarország egyetlen őshonos védett teknősféléje. Nyári időszakban szívesen mászik ki az ilyen fákra napozás és pihenés céljából. Bár életvitele inkább a vízhez köti, mivel tojással szaporodik, azokat a szárazabb, laza, kevésbé kötött homoktalajokba ássa el, amik végül ott is fejlődnek ki. Emlősök közül a vidrát és a hódot, míg a madarak közül a fokozottan védett cigányrécét emelhetjük ki.

CIGÁNYRÉCE

A gyékény a part szegélyén néhány méter szélességben húzódó, elterjedt növényünk, míg a nád haszna többek között az, hogy a vízben található káros algák felvételével a vízminőség javításában segít. Kétéltűek közül gyakori a kecskebéka, a tavi béka, a kis tavi béka és a barna varangy. Petéiket a tavaszi hónapokban rakják le, inkább a sekély vizeket részesítve előnyben.

Üde rétek és legelők

A folyótól távolabb eső területek közül a réti és mocsári réti fajoknak is otthont adó üde gyepek az értékesebbek. A már hosszú évtizedek óta felhagyott gazdálkodási módok, mint a kaszálás és a legeltetés hiánya azt eredményezte, hogy az ilyen élőhelyeket a természet lassan visszafoglalta. A kökény és a galagonya mellett a veresgyűrű som rohamosan terjedni kezdett, ezzel törve utat az erdősülés irányába. A nemzeti park felismerve a gyepek veszélyeztetettségét, kisebb, de fenntartható méretekben folyamatosan foglalkozik a betelepülő cserjék visszaszorításával. A megfelelő kaszálási mód alkalmazásával az ilyen füves élőhelyek hosszú távon fenntarthatók.

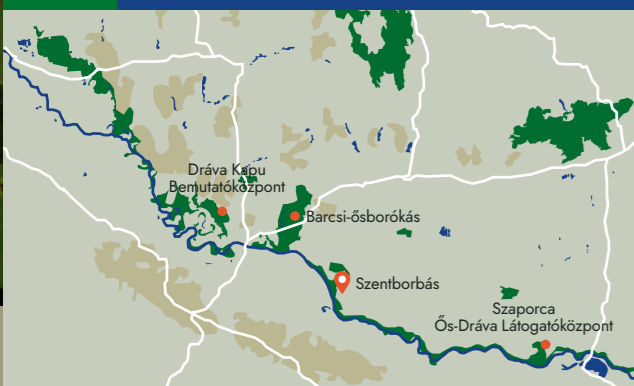

MOCSÁRI TEKNŐS

A védett területeken hatalmas táblák egyidejű betakarítása helyett időben és térben elnyújtott kaszálás történik, melynek során a rovarok fejlődési ciklusait, a növények magérlelését és a földön fészkelő madárfajok – a haris és a fűz – költési időszakát is figyelembe vesszük. Kaszálatlan területek, úgynevezett bűvósávok is meghagyásra kerülnek azzal a céllal, hogy menedéket nyújtsanak a lekaszált területekről ide húzódó állatoknak, illetve a termésüket még be nem érlelt növényfajok egyedeinek.

GYURGYALAGOK

Szöveg: Mezei Ervin, Schulcz Andrea, Zöldvári Ákos
Fotók: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság fotóarchívuma
Címlapfotó: Fenyősi László
Felelős kiadó: Závoczy Szabolcs igazgató
DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
 7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: +36 (72) 517-200
 www.ddnp.hu
E-mail: dunadrava@ddnp.hu

Nyomdai előkészítés és nyomtatás: Redboxcom Kft.
 Pécs, 2021.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
 Európai Regionális
 Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az így fennmaradó mozaikos élőhely szemet gyönyörködtető virágszőnyeggel és lepkefaunával örvendeztet meg minket tavasztól ősziig. Többek között az alábbi fajokkal találkozhatunk: réti kakukk-torma, réti boglárka, réti kakukkszegfű, réti margitvirág, őszi kikerics, őszi vérfű, fecskefarkú lepke és különféle boglárkafajok.

NYÁRI TŐZIKE

KOCKÁSILLIOM

Ezen üde rétek ritka növényfaja a mocsári kockásliliom, a nyári tőzike és a szibériai nőszirm. A hazai orchidea-fajoknak Magyarországon közel 70 fajtát bizonyították eddig. Megjelenhetnek nedves láp- és mocsárréteken, erdőben, gyepeken, valamint ember által erősen zavarított másodlagos élőhelyeken. A ligeterdők szegélyén, szárazabb magaslatokon virágzik a vitézkosbor, míg üde réteken, mocsárréteken találkozhatunk a mocsári kosborral és a hússzínű ujjaskosborral.

A gyepgazdálkodás során a kaszálók mellett a legelők fenntartása is fontos természetvédelmi kezelési feladat az itt élő fajok fennmaradása érdekében. A legelők jellegzetes madárfajai a fehér gólya és a töviszűrő gébics. A facsoportokkal tarkított gyepterületek elhagyott varjúfészkeiben kabasólyom és vörös vércse is költ.

Homokvidék

A belső-somogyi homokvidék jellegzetes része a Barcsi Borókás. Az itt kialakult mészkéreg vegetáció uralkodó faja az ezüstperje, de szembeűnő a magyar csenkesz, az élesmosófü és a kékcsillag is. Növényritkaságai a fekete kökörtin, a homoki szalmagyopár és a hazánkban csak itt előforduló királyharaszt és a fűzlevelű gyöngyvessző.

A gazdag rovarvilágból figyelmet érdemel a hangyaleső, a sajátos fejformájú sisakos sáska és a borókacincér. A hüllők közül időnként találkozhatunk rézsiklóval, illetve hazánk legnagyobb testű gyíkja, a zöld gyík is gyakori, mely hím példányainak torka nászidőszakban csodás kobaltkék színben pompázik. A madárvilágot többek között a jellegzetes „up-up-up” hangjáról felismerhető búbos banka, a talajon fészkelő cigánycsuk vagy a méhek után kutató darázsölyv képviselik.

ZÖLD GYÍK

Ökoturizmus

A drávai tájegységhez két bemutató-, illetve látogatóközpont, valamint több szálláshely tartozik.

A Barcs-Drávaszentesen található Dráva Kapu Bemutatóközpont a Dráva menti védett területek természeti és kultúrtörténeti értékeivel ismerteti meg a látogatókat. A bemutatóközpont 2021-ben jelentős megújuláson átesett kiállítása élményszerűen mutatja be a Dráva térségének legfontosabb élőhelyeit és az ott élő védett állatokat. A létesítményben őshonosháziállat-bemutatót lehet megtekinteni, valamint egy madárrepatriálót, amely sérült madarak gyógyulását, felépülését segíti. Az Üde rétek tanösvény bejárása során a rétek, legelők élővilágával és ezen élőhelyek kezelésével ismerkedhet meg a látogató. A bemutatóközpont természetismereti foglalkozásokkal, környezeti nevelési programokkal vár minden korosztályt. A bemutatóközpontban 6+1 fő számára apartman és vendégszoba is rendelkezésre áll.

KIS CSÉR

Az Ormánság természeti értékeit és az itt élő lakosság évszázados néprajzi, gazdálkodási hagyományait ismerhetik meg a Szaporcán működő Ős-Dráva Látogatóközpont vendégei. A látogatóközpont főépületében a térség természeti és kultúrtörténeti értékeit felvonultató kiállítás tekinthető meg. Három különböző hosszúságú tanösvény mutatja be a hagyományos gazdálkodási formákat, a fenntartható ártéri gazdálkodás módszereit, valamint a drávai táj élővilágát. A látogatóközpont programjai között szerepelnek gyalogtúrák, természetismereti, környezeti nevelési foglalkozások. A létesítmény nyaranta a Drávára és a Fekete-vízre induló vízitúrák kiindulópontja. A szabadidő tartalmas eltöltését tűzrakóhelyek, valamint kölcsönözhető sporteszközök, játékok segítik. A látogatóközpontban működő Kolokán Szálló négyágyas apartmanjaiban, 4 és 6 ágyas vendégszobáiban összesen 50 vendég tartózkodhat egyidejűleg.

A Dráva mentén Szentborbáson 4 szobás 15 fős, illetve Vízváron 2 szobás 10 férőhelyes szálláshelyek várják a látogatókat.

DRÁVA KAPU BEMUTATÓKÖZPONT

A Dráva

